

સુપ્રભાતમ્
સુરેશ પ્રા. ભટ્ટ
ફોન : ૨૩૨૨૬૨૫૫

કરુણ માં ડૂબેલો ખેડૂત ખાખ નો થાય છે, ને આખરેદાર હોય છતાં રાખ નો થાય છે, ને શાખ નો જાય છે, ઉંધારી-લોન માંગી ને-આત્મહત્યા પછી, પક્ષો માટે લાખનો થાય છે. (મૃત્યુ પર ગાંધુ રાજકારણ)

લાવે દબાવ, કરો પ્રવાસ, સરખુખત્યાર સ્વભાવ, જીવ પડીકે બાંધી - પાડે પ્રભાવ... ગુજુ જીતીનો!! (ગવર્નરે ને ખીલે બાંધ્યા) (વેકેશન પ્રવાસ ફરિયાત)

ચિંતન
વચસ્ત્રવ વક્તવ્યં ચતુરતં સફલં ભવેત | સ્વાચી ભવતિ ચાતુર્યતં રંગઃ શુકલપટે ચથા ||
'જેમ સફેદ-સ્વચ્છ ના વસ્ત્ર પર, રંગ અને છાપકામ (બાટિક વગેરે) સરસ થઈ શકે છે. શોભે છે - સફળ થાય છે; તેમ વચન-માગણી પણ એવી જગ્યાએ કરવી જે નિર્મળ-ઉદાર ચિત્તના હોય કે જેના પર આપણા વચનની સુંદર અસર થાય - છાપ પડે - અને સફળ થાય.'

કેટલાક લોકોનો સ્વભાવ જ નકારાત્મક હોય છે. આપણી વાત પૂરી સાંભળે ન સાંભળે કે તરત કહે - 'હું કંઈક જુદું જ વિચારતો હતો' અથવા 'એના કરતાં આમ કરીએ તો...' કહી આપણે કરેલી-કહેલી વાતથી તદ્દન વિરુદ્ધની જ વાત કરતા હોય છે. એવા લોકો ક્યારેય કોઈ વાતમાં કોઈની સાથે સંમત થતાં નથી. આપણે કોઈની પાસે ખરેખર તો 'ચાચના' કરવી જ ન જોઈએ. કોઈ વસ્તુ-બાબત-પૈસા વિના ચલાવી લેવું પણ માગણી ન જ કરવી.

અને કરવી તો એવા નિખાલસ - સમસંવેદનશીલ - સામી વ્યક્તિની વાત સમજી અને સકારાત્મક પ્રત્યાઘાત આપે એવા માણસ પાસે જ હૃદયની વાત કરવી જોઈએ. આ શ્લોકમાં સફેદ-સ્વચ્છ કાપડની વાત કરી આની સ્પષ્ટતા કરી છે.

સુવિચાર

- વિપત્તિઓની જેમ સંપત્તિઓની અંદર પણ સારા મિત્રનો સાથ જોઈએ- એસ. ભદ્રાચાર્ય
- પેટ બગડે તો જેમ જમવાનું બંધ કરવાથી સુધારો થાય તેમ બોલવાથી ભીભો થયેલો ઝણ્ઝો મૌન રહેવાથી શમી જાય - આચાર્ય રત્નસુંદરવિજયજી
- જીવન એટલે શિવનું જીવન મળવા આવવું અને જીવનું શિવને મળવા જવું એટલે મૃત્યુ - જનકલ્યાણ
- સંસાર ત્યજવાની જરૂર નથી.. પણ 'માઝ-તાઝ' ની ભાવના કાઢવાની જરૂર છે - ડૉંગરેજી મહારાજ
- ઈશ્વર ચોખ્ખા હાથને જ જુએ છે, ભરેલા હાથને નહીં - ખલીલ ગુલાન
- તક હંમેશા તકલીફોનો બુરખો પહેરીને આવતી હોય છે, એને ઓળખવાનું કામ આપણું છે - સંત રોબિન
- જે બીજાની આંતરડી ઠારે છે, તે તો ઈશ્વરના આંસુ લુછે છે - તમિલ કહેવત

(સંકલન : દીપક વી. આસરા)

બોધ કથા
આપણે જન્મદિન, નવું વર્ષ, લગ્નલિથિના અવનવા સંકલ્પ, નિર્ણય કરીએ છીએ પણ આપણું મન મક્કમ અને દૃઢ નથી હોતું એટલે માંડ એક અઠવાડિયું આ 'નાટક' ચાલે પછી 'બહાનો' બતાવી વિકલ્પો શોધાય અને ભૂલી જવાય. કોઈ બાબત નિયમ લ્યો તે 'ટેવ' સ્વભાવ થઈ જઈ જવો જોઈએ.

મહાન વૈજ્ઞાનિક આઇસ્ટાઇન આવી દૃઢ-નિર્ણય શક્તિ ધરાવતા હતા. એમનું પેપર લખવાનું કામ પૂર્ણ થયું પછી સુ-પીનની ડબ્બી શોધતા હતા, તેમના મદદનીશો પણ મદદ કરી, પણ મળ્યું નહીં. પણ અચાનક એમની નજર વાંચી અને ખૂલી ગયેલી 'સુ' પીન પર પડી - પોતે જ 'નકામી' કરી નાખી દીધી હતી. તેના પર પડી, એ સુ-પીન ઉપાડી સીધી કરતા હતા. હથોડીથી ટપારતા હતા. ત્યાં એમનો આસિસ્ટન્ટ બીજી ટેબલ પર પડેલી સુ-પીનની પેટી લઈ આવ્યો.

પરંતુ, આઇસ્ટાઇને તો પેલી જ સુ-પીન ને સીધી કરવાનું ચાલું રાખતાં કહ્યું, હવે એની જરૂર નથી. એ ડબ્બી ત્યાં ટેબલ પર મૂકી દે..

મદદનીશ કહે પણ હવે ડબ્બી મળી જ ગઈ છે તો નવી જ સુ-પીન વાપરોને! એના પાછળ શા માટે સમય બગાડો છો?

આઇસ્ટાઇને સ્મિત સાથે જવાબ દીધો : 'માઝ' એવું જ છે, હું એકવાર કંઈક મનથી નક્કી કરી લઉં પછી મારા ઘ્યેય સુધી ન પહોંચું ત્યાં સુધી કોઈ પણ વાત - કાર્ય અધુરું છોડતો નથી.'

આવા મક્કમ મનોબળવાળા જ મહાન વૈજ્ઞાનિક થઈ શકે..
Email - sureshchandrabbhatt18@gmail.com

બાળ સાહિત્યના લેખકોનાં સર્જનમાં વેગ મળે બાળ સાહિત્યના લેખકોનાં સર્જનમાં વેગ મળે તે આશયથી દર માસના ચોથા શનિવારે 'શનિસભા' નું આયોજન

સમાચાર સેતુ
● માતૃભાષા અભિયાન અંતર્ગત 'શનિસભા' યોજાશે
બાળ સાહિત્યના લેખકોનાં સર્જનમાં વેગ મળે તથા એનું સંવર્ધન થાય તેનું સમુદ્દામ મૂલ્યાંકન થાય તે આશયથી દર માસના ચોથા શનિવારે 'શનિસભા' નું આયોજન કરવાનું નક્કી થયું છે. આ બેઠકમાં લેખકો પોતાની અપકાશિત મૌલિક કૃતિ રજૂ કરશે અને મુક્ત મને તેની ચર્ચા કરશે. જેની કૃતિ ઉત્કૃષ્ટ બની શકે. 'શનિ સભા'માં બાળ સાહિત્યના તમામ પ્રકારો તથા સાહિત્ય રજૂ કરી શકાશે. આ અંગેની પહેલી સભાનું આયોજન તા. ૨૫/૦૪/૨૦૧૫ શનિવારે સવારે ૧૦.૩૦ કલાકે વી.એમ. એસ. ચિત્રકૂટ ફ્લેટ્સ ભોંયતળીયે, સાહિત્ય પરિષદની સામે, આશ્રમરોડ નવરંગપુરા, અમદાવાદ ખાતે કરવામાં આવ્યું હોવાનું માતૃભાષા અભિયાન, ટ્રસ્ટી રાસુ વકીલ દ્વારા જણાવ્યાં આવ્યું છે.

● કપડવંજ ખાતે સાહિત્ય સેવી, પત્રકાર ગીરીશ જોષીનું અવસાન ખેડા જિલ્લાના કપડવંજ ખાતે 'જનગર્જના' સાપ્તાહિકના તંત્રી, સાહિત્ય ગુર્જરી કપડવંજના સ્થાપક અને જાણીતા સાહિત્ય સેવક તેમજ પત્રકાર ગીરીશ જોષી 'ગિરિ'નું અવસાન થતાં લેખકો, પત્રકારો અને સમાજના વિવિધવર્ગનાં લોકોએ તેમને ભાવભરી શ્રદ્ધાંજલિ પાઠવી છે. તેઓ દ્વારા કપડવંજ વિસ્તારમાં સાહિત્ય અને પત્રકારત્વક્ષેત્રે જે ઉમદા સેવાઓ કરી છે. તેને સૌએ ભિરદાવી હતી.

“અમે ખીલવાના હવે પોર!”
પ્રભાતે ખીલતી રૂડી વસંતને પ્રજાને તું વૈશાખી બપોર!
આસમાને ભાસ્કર ક્રોધ તપતો, બતાવતો દુર્વસાનો તોર!
નવરંગી ચૂંદડી રંગે ઘેરી છે, રંગો હયાં તે વૈશાખી બપોર!
નેણનાં કાજલ ને ભાલનાં કંકુ દેલાતાં ગોરીના ગાલે બપોર!
તપતાં કિરણો, તાતાં તીર બની, સૌંસરવાં વાગે ભરબપોર!
કંઠે પાડે છે પાણીના સોસ બહુ, દેઠે છૂટે પ્રસ્વેદની છોળ!
વગડામાં બધે વૃક્ષ ને વેલીએ ખીલી ઊઠે વસંતનો ભોર!
એ મુક્તને નિદોષિ હાસ્ય વિલાય જયાં બળબળતો જોમે બપોર!
ધડક્યા ઢોલ ને શરણાળુ વાગે, લગ્નગીતોનો ગાજતો શોર!

સર્જકો અને ભાવકો વચ્ચેનો સેતુ શબ્દ સેતુ
સંપાદકો : નટવર દેસાઈ/મૂળજીભાઈ પરમાર 'દધિ'

લીલુડા યથા વૈશાખી બપોર!
'દધિ' ઉછળતો શાંત થઈ બેઠો, તુજકારણે વૈશાખી બપોર!
- મૂળજીભાઈ પરમાર 'દધિ'

લાહકુ (૧)
માનવી શોધે છત, રોટી, કપડાં ઝાંઝવા નીર
(૨)
આવે ચૂંટણી વચનો કેરી લ્હાણી બતાવે ચાંદ
(૩)
લાડક વાચો બેટડો સિદ્ધાવ્યો તોફાન તેડે
(૪)
તાપી સંગમે દરિયા ઉછળોને મોજ રિસાય
(૫)
નગર હાંફે બંદૂક ભડાકે ને અગ્નિ સ્નાન

વૈશાખી બપોર
વસંતની વદાઈ દેને ગયો ચૈત્ર,
વૂ લે આલ્યો વૈશાખી બપોર!
આપ્રકુંજે છૂપાઈને, શરાતી કોચલે કરતી કલશોર!
કેસરવર્ણો અરવે કેસૂડો ને લાલચટાક ગુલમહોર,
પીળો પીળો ખોલ્યો ગરમાળો હસ્યો -

ભલેને કાચા પરસેવે રેખરુંબ, તોય પેણતું ખરેબપોરે!
ભર્યોમાસે ને શિયાળે સૂકાતો, વધતું વૈશાખે તેનું બોર!
મદમતો થી, વૈશાખાનંદન ધ્યો, ને હોંચી.. હોંચી... મચાવે શોર!
ચોમાસે જે પ્રજળતા જવાસિયા,
- મૂળજીભાઈ પરમાર 'દધિ'

(૫) ઘરતી તપે કુમળા પગ બળે સાહેબ જુએ (૭) ભાલે તિલક શરીર સૌંહવે ઉમંગો નાચે (૮) ગ્રામ્ય નારી વદને નમણી તે હાસ્ય દેલાવે (૯) જિંદગી હવા માયા છે એક ધ્રુવા જીવ ચેતવે (૧૦) અગન જવાળા શરીર રેખરુંબ બાળક દીસે - રઘુસિંહ ગોલ 'નીર'

લગ્નના વરઘોડા પણ લાઉડસ્પીકરની ગરજવાળા હોય છે, મોટાં શહેરોમાં તો રોજ કોઈકનાં ને કોઈકનાં મેરેજ થતાં જ હોય, આપણી પ્રજાને નાયવાનું વળગણ અને વ્યસન છે

લાઉડસ્પીકરની શોધ ન થઈ હોત તો આપણા ઘણાબધાં ઉપદ્રવો શાંત હોત. લાઉડસ્પીકર આપણા કાન માટેનો અભિશાપ છે. કુદરતે આંખ માટે પોપચાં બનાવ્યાં છે એમ કાન માટે પણ એવી કંઈક વિશિષ્ટ સિસ્ટમ બનાવવાની જરૂર હતી. આંખને અણગમતું દૃશ્ય ન જોવું હોય ત્યારે પોપચાં ઢાળી દેવાનું કેવું વરસદાન મળેલું છે! એ દિસાલે આપણા કાન બિચારા અભાગિયા છે. એમણે કેટકેટલું અણગમતું સાંભળવું પડે છે!

લાઉડસ્પીકરનો ઉપયોગ વિવેકપૂર્વક થયો હોત તો કશો વાંધો જ નહોતો, પરંતુ કચારકે તો માણસ પોતાનું જંગલીપણું બતાવવા માટે કે પછી પોતાની અદમ વૃત્તિના પ્રદર્શન માટે લાઉડસ્પીકરનો ઉપયોગ કરતો હોય એમ લાગે છે. ખરેખર તો એવો સ્પષ્ટ કાયદો હોવો જોઈએ કે સાઉન્ડ પ્રૂફ દરવાજાવાળા હોલ સિવાય બીજે ક્યાંક લાઉડસ્પીકરનો પ્રયોગ કે ઉપયોગ થઈ જ ન શકે. કોઈ એક ખાસ હેતુ માટે હોલમાં ભેગા થયેલા લોકો માટે લાઉડસ્પીકર આવશ્યક છે અને ત્યાં એનો ઉપયોગ થાય એની સામે કશો જ વાંધો ન હોઈ શકે; પરંતુ બહારે રસ્તા પર, બહારે મંદિરમાં કે બહારે કોઈ પણ ખુલ્લા સ્થળે લાઉડસ્પીકર વગાડવાની વળી શી જરૂર?

આપણે ત્યાં ધાર્મિક તહેવારો હોલસેલમાં છે. કચારકે નવરાત્રી તો કચારકે ગણપતિ, કચારકે જન્માષ્ટમી તો કચારકે મહાશિવરાત્રી, કચારકે ઇદ તો કચારકે નાતાલ, કચારકે મહાવીર જયંતી તો કચારકે ગૂડી પડવો - દરેક ધાર્મિક તહેવારને ઘોંઘાટ અભડાવતો રહે છે.

ગમે તે ધર્મ કે સંપ્રદાય હશે, પણ લાઉડસ્પીકર વગર ભક્તિ કરવા કોઈ તૈયાર જ નથી. ઘણી વખત તો નાનકડાં સંપ્રદાયના કોઈ સાધુમહારાજ અહીં થી તહીં માત્ર પર્યાસ-પાંચસો ડગલાં ચાલીને પધારવાના હોય તોય લાઉડસ્પીકર સહિત વરઘોડો કાઢવામાં આવે છે, અરે કોઈ - કોઈ વખત તો વરઘોડામાં બાપજી સહિત વરઘોડો કાઢવામાં આવે છે. અરે, કોઈ-કોઈ વખત તો વરઘોડામાં બાપજી સહિત માંડ પચીસ-ત્રીસ માણસો હોય તોય બેન્ડવાર્ખ અને લાઉડસ્પીકર દ્વારા આખા રસ્તે ઘોંઘાટની ગંદકી વેરતા જવાના પ્રયોગો થતા હોય છે. આપણો ધર્મ આવા વરઘોડા ભૂખા સાધુઓ અને બેન્ડવાર્ખના બંધાણી ભૂખ્યકોથી કચારે છૂટશે? કેટલાંક મંદિરોમાં વહેલી સવારથી લાઉડસ્પીકર દ્વારા આપણા ઘોંઘાટિયો અટકે થાય છે તો કેટલાંક ધાર્મિક ઘણાં સ્થળો મોડી રાત સુધી

આપણા પર ઘોંઘાટની ઊલટીઓ કાલવ્યા કરે છે. આપણને પૂછવાનું મન થાય કે, "અરે ડફો! તને ભક્તિનો ભભરો આવે એમાં તું અમને શાનો પજવે છે? તારો ભગવાન શું બહેરો છે? તું આ રીતે અમારા માટે ગ્રાસ ફેલાવે છે તો તારો પરમાત્મા કોઈથી કે કોપાયમાન નથી થતો? ભક્તિમાં તે વળી આવાં વરવા પ્રદર્શનો કરવાં પડતાં હશે?"

ભક્તિના તહેવારોની જેમ જ લગ્નના વરઘોડા પણ લાઉડસ્પીકરની ગરજવાળા હોય છે. મોટાં શહેરોમાં તો રોજ કોઈકનાં ને કોઈકનાં મેરેજ થતાં જ હોય. આપણી પ્રજાને નાયવાનું વળગણ અને વ્યસન છે, પહેલાં તો નવરાત્રિમાં જ ગરબા થતા હતા, પરંતુ હવે તો કોઈ પણ પ્રસંગે ગરબા થવા માંડ્યા છે. રજુ જાન્યુઆરી હોય, વેલેન્ટાઇન ડે હોય, મકરસંક્રાંતિ હોય કે કોઈનાં લગ્ન હોય - ગરબા તો ગમે ત્યાંથી ગોઠવાઈ જ જાય છે. નાચવાનું આવે ત્યાં બેન્ડવાર્ખ કે ડીજે મ્યુઝિક આવે અને સાથે સાથે તરત લાઉડસ્પીકર આવે.

આપણે ત્યાં કોઈ અવસર હોય એટલે આડોશ-પાડોશને આ રીતે આટલો બધો ગ્રાસ આપવાનો? આપણને વેવલી ભક્તિના ભભરા આવે કે છીછરાં પ્રદર્શનોનું ભૂત વળગે એટલે આસપાસના લોકોને આ રીતે પજવી મૂકવાનો? તમારે અનેક લોકોને ભેગા કરીને કોઈ પણ અવસરની શાનથી ઉજવણી કરવી હોય તો કોઈ એરકન્ડિશન હોલમાં જઈને કરો ને!

લાઉડસ્પીકરો અને વરઘોડાઓનો ગ્રાસ રોહિતોપદેશ
- રોહિત શાહ

તમને કોણ ના પાડે છે? પણ કાન ફાડી નાખે એવાં ઘોંઘાટિયા અને વાહિયાત પ્રદૂષણો અમારા કાનમાં અને એ દ્વારા અમારા દિમાગમાં શાના પહોંચાડો છો? તમારા સંપ્રદાય સાથે બીજાઓને વળી શી લેવાદેવા? શું તેમને એટલું પણ નથી સમજતા કે તમારી આસપાસ કોઈ વિદ્યાર્થી પરીક્ષાની તૈયારી કરતો હોય, કોઈ કલાકાર એકાંત અને શાંત વાતાવરણમાં કલાનું સર્જન કરવા બેઠો હોય, કોઈ બીમાર અને વૃદ્ધ વ્યક્તિને ઘોંઘાટ લમણમાં વાગતો હોય, કોઈ બાળકને એની મમ્મીએ માંડ-માંડ ઉઘાડવું હોય, કોઈ માણસ બહારેથી થાક્યો-પાક્યો આવીને શાંતિ ઝંખતો હોય, કોઈને ત્યાં કંકાસ-ઝણ્ઝથો થયો હોય - એવા સેંકડો પ્રસંગોમાં તમારા લાઉડસ્પીકરનો આતંક સૌને ગ્રાસ આપતો હોય છે. જ્યાં સુધી બહેરમાં લાઉડસ્પીકરના ઉપયોગ પર કાયદેસર પ્રતિબંધ નહિ આવે ત્યાં સુધી આપણે શી રીતે કહી શકીએ કે નો પ્રોબ્લેમ?

તમારો દીકરો શહેરના દરેક પોલીસ સ્ટેશને ફરિયાદ કરવા રોજ જાય છે, દરેક હોસ્પિટલમાં તમારી તપાસ કરવા જાય છે પરંતુ તમારાં સમાચાર નથી, જ્યાં હો ત્યાંથી જલ્દી ઘરે આવી જાવ કારણ કે તમારો દીકરો હવે તમારી તપાસ કરી થાકી ગયો છે

(ભાવનગર શહેરના જેન દેરાસર પાસે આવેલ અમર એપાર્ટમેન્ટમાં દેવેન્દ્ર-દિના રહે છે. દેવેન્દ્રના પિતા રામપ્રસાદને પાંચેક દિવસ હોસ્પિટલમાં રહેવું પડ્યું હતું પરંતુ હૃદયરોગનો તીવ્ર હુમલો થતાં, ડોકટરો તેમને બચાવી શક્યા ન હતા. ત્યારબાદની લૈકિક ક્રિયા પતાવ્યા પછી દેવેન્દ્રને તેની પત્ની દિના કહે છે કે હમણાં તમને દવાખાનાની દોડાદોડી તેમજ ત્યારપછીની ક્રિયાને લીધે તમારી તબીબત ઉપર અસર થઈ હોય તેમ લાગે છે. તેથી થોડા દિવસ રજા લઈ આરામ કરો તો સારું. દેવેન્દ્રને પત્નીની સલાહ ચોગ્ય લાગે છે. અને એક અઠવાડિયું રજા લંબાવે છે.)

આ સમય દરમિયાન દેવેન્દ્ર સંપૂર્ણ આરામ કરે છે. આખો દિવસ ટી.વી. પાસેથી ખસતો નથી તે દિનાના ધ્યાન ઉપર આવ્યા વિના રહેતું નથી. તેથી એક દિવસ સવારના ૧૦ વાગે બજારમાં જઈ શાકભાજી લઈ આવવાનું કહે છે. દેવેન્દ્ર તૈયાર થઈ, શાકમાર્કેટ જવા સવાના થાય છે. શાકભાજી લઈ પાછા ફરતાં રસ્તામાં કૂતરું હડફેટમાં આવતાં, સ્કૂટર બાજુમાં લેવાં જતાં એક કાકા સાથે સ્કૂટર અથડાય છે. કાકા આંખો બંધ કરી, બેહોશ થવાનું દેવેન્દ્રને લાગતાં પોતાની પાસે પાછી રાખ્યું હતું તેમાંથી પાછી છાંટી, પાછી પીવરાવી, કાકાને સ્વચ્છ કરે છે. બાજુમાં જ ઘર હોવાથી દેવેન્દ્ર જણાવે છે અને સ્કૂટર ઉપર બેસી શકવાનું જાણ્યા પછી કાકાને ઘરે લઈ આવવામાં આવે છે.)

ઘરે દેવેન્દ્ર એક કાકાને સાથે લાવવાનું જાણી પહેલાં તો દિનાને આશ્ચર્ય થાય છે પરંતુ દિના આગળ કહે તે પહેલાં દેવેન્દ્ર મસાલાવાળી ચાહ તથા તેની સાથે ગરમ ગરમ નાસ્તો કાકા માટે લાવવા, દિનાને જણાવે છે. તે દરમિયાન કાકાને હાથે, પગે તેમજ કોણીએ પડેલાં ઘસરકાં ઉપર મલમ લગાડવા બેસી જાય છે. ચાહ-પાણી-નાસ્તો કર્યા પછી કાકાને તેમનું નામ, સરનામું, ટેલિફોન નંબર વિશે દેવેન્દ્ર પુછે છે, પરંતુ કાકા માથું જ હલાવે છે. તેથી દેવેન્દ્ર તેમના પિતાના ખાલી પડેલ રુમમાં આરામ કરવા કાકાને કહે છે, બીજે દિવસથી કાકા, દેવેન્દ્રએ પેપરો વાંચી લીધા પછી, બે-ત્રણ કલાક સુધી પેપરો

મફતમાં હવાફેર
- નિરંજન ઓગા

વાંચવામાં તેમજ રુમમાં ટી.વી. હોવાથી, તે જોવામાં સમય પસાર કરે છે. હવે દેવેન્દ્ર કરતાં તેની પત્ની દિનાને કાકાની ચિંતા વધારે થતી હોવાથી, ફરીથી કાકાને તેમનું નામ, સરનામું, ટેલિફોન નંબર વિશે માટે પુછે છે, પરંતુ કાકા તેના પ્રત્યુત્તરમાં માથું હલાવી જણાવે છે કે હું ક્યાં છું, અહીં કેવી રીતે આવ્યો છું અને તમે બધા કોણ છો? આ સાંભળી દેવેન્દ્રને લાગે છે કે અકસ્માતને લીધે કાકાને સ્મરણ શક્તિ ગુમાવી દીધી લાગે છે તેથી બે-ત્રણ દિવસ પછી સારું નહીં થાય તો પોલીસ કંટેરીનો સંપર્ક સાધવો પડશે કારણ કે કાકાના સગાંવહાલાંઓએ કોઈ જગ્યાએ તો કાકાના ગુમ થયાની ફરિયાદ કરી જ હશે? આમ કાકા દેવેન્દ્રને ત્યાં પાંચેક દિવસ પસાર કરે છે.)

એક દિવસ બપોરના કાકા જે રુમમાં આરામ કરતાં હોય છે ત્યાં ફોન હોવાથી, કાકા કોઈની સાથે વાતો કરે છે. તેમાં સામેથી પ્રત્યુત્તર આવે છે કે તમે ક્યાં છો? તમારો દીકરો શહેરના દરેક પોલીસ સ્ટેશને ફરિયાદ કરવા રોજ જાય છે. દરેક હોસ્પિટલમાં તમારી તપાસ કરવા જાય છે પરંતુ તમારાં સમાચાર નથી, જ્યાં હો ત્યાંથી જલ્દી ઘરે આવી જાવ કારણ કે તમારો દીકરો હવે તમારી તપાસ કરી થાકી ગયો છે. કાકા તેના પ્રત્યુત્તરમાં જણાવે છે કે હું ઘણાં દિવસો પછી નર્કમાંથી બહાર નીકળ્યો છું. હું નિવૃત્ત થયો છું તેથી જમવામાં મારી રોટલીની પણ ગણતરી તું કરે છે, મારા દીકરાને એવા દબાવી દીધો છે કે ચૂચાં કરી શકતો નથી. નર્કમાંથી છૂટવા મંમ તેમને ઘણી વિનંતીઓ કરી હતી કે મને બે-ત્રણ દિવસ માટે બહાર જવા દો પરંતુ તારી ઠહીલાયને લીધે મારો દીકરો લાચાર છે, ત્યાં ઘરેથી બહાર ફરવા નિકળ્યા પછી, એક હરિભક્તના સ્કૂટર સાથે મારો અકસ્માત થતાં, તે ભગવાન જેવા દીકરાએ મને ઘરે લઈ, અત્યાર સુધી સાચવ્યો છે. રોજ સવારના મસાલાવાળી ચાહ ગરમાગરમ નાસ્તો અને ગરમાગરમ રસોઈ જમડાતી તેની પત્નીના હાથની રસોઈ ખાઈ, મને 'મફતમાં હવાફેર' થઈ ગઈ છે. મીઠા ઝાડના મૂળ વધારે કપાય નહિં તેથી આજે સાંજના પાણે ફરું છું. ભગવાનને એટલી જ પ્રાર્થના કે તને સદ્બુદ્ધિ આપ અને આ ઘરની દિના વહુ જેમ તું મને સાચવે?

બહાર બારણાં પાસે ઊભેલાં દેવેન્દ્ર - દિના આ વાતાવિપ સાંભળી, આશ્ચર્યથી એકબીજા સામે જોઈ રહ્યા!